

[Bonnichsen.]

egentlige Skole. Jeg vil gerne sige med Hensyn til den offentlige Skole, at der er jeg ikke helt uenig med den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, og jeg forstod, at jeg for saa vidt heller ikke er uenig med det ærede Medlem Fru Esther Malling Pedersen i de Udtalelser, hun kom med, at den offentlige Skole i Virkeligheden i al Almindelighed giver alt, hvad man kan forlange. Den offentlige Skole er jo ikke en Terpeanstalt, som man vil gøre den til fra en vis Side. Jeg tror, man fra kommunistisk Side har beskyldt den for at være et Sted, hvor Børnene levede i Frygt og Bæven. Dette er ganske ved Siden af de faktiske Forhold, som de er i Øjeblikket. Jeg indrømmer, at de store Skoler, som vi har dem her i København, har visse Mangler ved sig. Den Skole, jeg er knyttet til, havde paa et vist Tidspunkt ca. 2000 Børn, og jeg tror, vi havde nogle og halvfjerds Klasser, og jeg ser med en vis Bekymring den ikke fjerne Fremtid i Møde, hvor Skolen faar lige saa mange Børn igen. Det bliver let lidt af en Fabrik, men — og jeg siger udtrykkeligt *men* — Livet leves jo, og Menneskene forstaar at tilpasse sig. Tilsyneladende er det en stor Enhed paa nogle og halvfjerds Klasser, men i Virkeligheden falder den jo i nogle og halvfjerds Enheder, idet hver Klasse med sin Klasselærer og sine Kammerater i Virkeligheden føler sig som en Enhed, som et lille Samfund, hvor Børnene kan leve og trives. Rent bortset fra den Undervisning, der paa Forhaand er givet Læreren i den offentlige Skole, den Uddannelse, de har, og stadig søger at forbedre, saa at det i det store og hele er en fremragende Undervisning, der kan præsteres af dem, er de saadan indstillet over for Børnene, at de i Virkeligheden er baade deres Venner og deres Kammerater.

Dette med den objektive Undervisning er noget, som man fra en vis Side drager frem, men jeg har aldrig truffet det, og jeg tror ikke, det er nogen Fare. Den Lærer eller Lærerinde som er samlet med sin Klasse — nu taler jeg altsaa her om den offentlige Skole — og har sine Børn Time efter Time, Dag efter Dag, Aar efter Aar, kan ikke lade være at holde af Børnene. De kan ikke lade være at interessere sig for dem, de kan heller ikke lade være med at lade deres egen Livsanskuelse skinne igennem.

For saa vidt er den offentlige Skole god nok, og det vilde ogsaa være sørgeligt, hvis den ikke var det, for naar vi ser Statistikken, saa viser det sig jo, at selv paa de

Tider, hvor der har været flest Børn i Friskolen, har det kun været en 11 000—12 000 Børn, og det er alligevel et forsvindende Mindretal i Forhold til det Antal Børn, der gaar i den offentlige Skole. 10 000—12 000 Børn er ikke mere end 6—7 af de største københavnske Skoler. Vi har 60 Skoler i København, og det øvrige Land har da ogsaa et Par Skoler.

Paa et enkelt Punkt kan jeg ikke anerkende, at Friskolen i og for sig er nødvendig, nemlig for at foretage nye Forsøg, med andre Ord, at den offentlige Skole skulde være saa uniformeret, saa stivnet og saa ubevægelig, at der ikke skulde være tilstrækkeligt Initiativ til at arbejde for de Fornyelser, som er nødvendige for, at den danske Skole stadig kan være paa Højde med det bedste. Vi ved jo alle, at for et Par Aarhundreder siden var de katolske Jesuiterskoler berømte og anerkendte som maaske de bedste Skoler paa den Tid. Men den katolske Kirke og Jesuiterordenen tillod ikke Fornyelse og Udvidelse. Helt anderledes er det med den offentlige danske Skole. Den offentlige danske Skole har stadig i høj Grad været vaagen over for nye Skoletanker og i samme Aand som Friskolen. Dette være kun sagt som et Forsvar for den offentlige Skole, ikke for paa nogen Maade at gaa imod Friskolen, idet jeg mener, at den har sin store Berettigelse, hvad jeg ogsaa var inde paa før, idet den ved sin Eksistens giver den rette Frihed, saaledes som vi gerne vil have det i vort Land.

Personlig maa jeg sige, at det var mig en stor Glæde, da vi i Vanløse for 20 Aar siden havde vort Forsøg med de 14 frie Klasser. Vi havde besøgende fra snart sagt alle Lande, fra alle Verdensdele — Folk fra Amerika, Kinesere, Indere, Japanere og Folk fra europæiske Lande —, men ingen forstod alligevel den Aand og den Tone, vi gerne vilde have, som de talrige danske Friskolefolk, der kom og besøgte vor Skole. For saa vidt er jeg ganske indstillet paa samme Linie som den, og jeg maa tilstaa, at Idealet for den store Skole er at faa saa meget som muligt af den lille Skoles Aand ind i sig. Derfor har jeg ogsaa den største Sympati og Respekt for den danske Friskole, og derfor er det mig en stor Glæde paa mit Partis Vegne at anbefale dette Lovforslag, som vil kunne komme til at betyde meget godt for den danske Friskole, til hurtigt og velvillig Behandling.

P. N. Petersen (Røjle): Denne Gang er jeg i det meget heldige Tilfælde, at jeg paa egne og paa mit Partis Vegne kan bringe